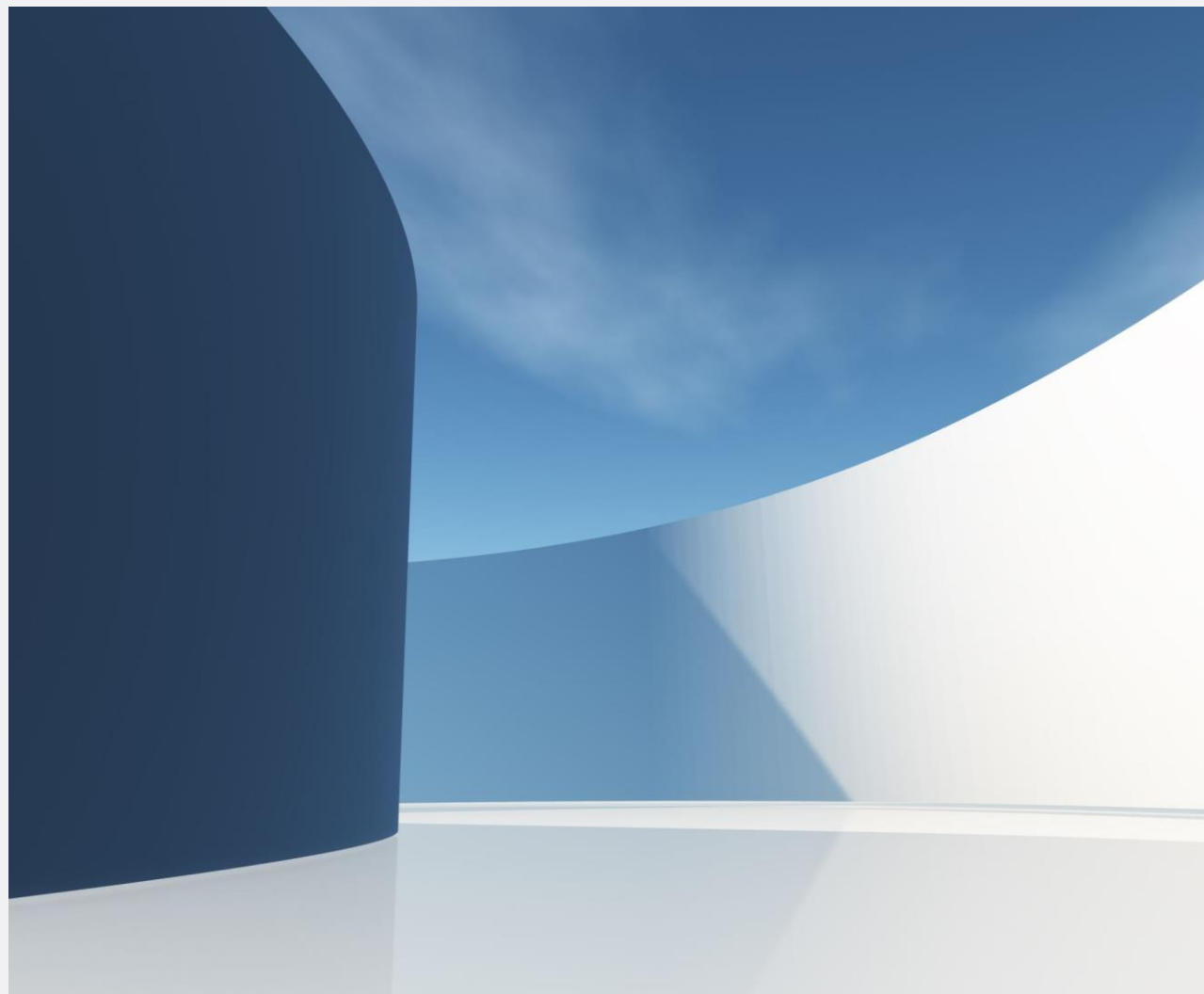

Kansanmurhat

Kuusankosken lukio/Parkkonen

Käsitteitä

- **Kansanmurha** = rikos, jolla pyritään järjestelmällisesti tuhoamaan rodullinen, kansallinen, uskonnollinen tai etninen ryhmä.
- Suomen lainsäädännössä termi = **joukkotuhonta** tarkoittaa kansanmurhaa
- **Kansanvaino** = kulttuuriltaan tai etniseltä alkuperältä erilaisten vähemmistöjen vaino.

[HTTPS://YLE.FI/A/3-10722064](https://yle.fi/a/3-10722064)

YLE RUANDASSA: KANSANMURHASTA ON 25
VUOTTA JA TRAUMA ON YHÄ
KÄSITTELEMÄTTÄ – "JOS EMME PYSÄYTÄ SITÄ
NYT, TÄMÄ JATKUU SUKUPOLVESTA TOISEEN"

Kansanmurhan ”kaava”:

Vihakampanja propagandan avulla

Valtaväestö alkaa pitää ryhmää alempiarvoisena ja uhkana

Kansanvaino: rajoitetaan ryhmän poliittisia, taloudellisia tai uskonnollisia oikeuksia.

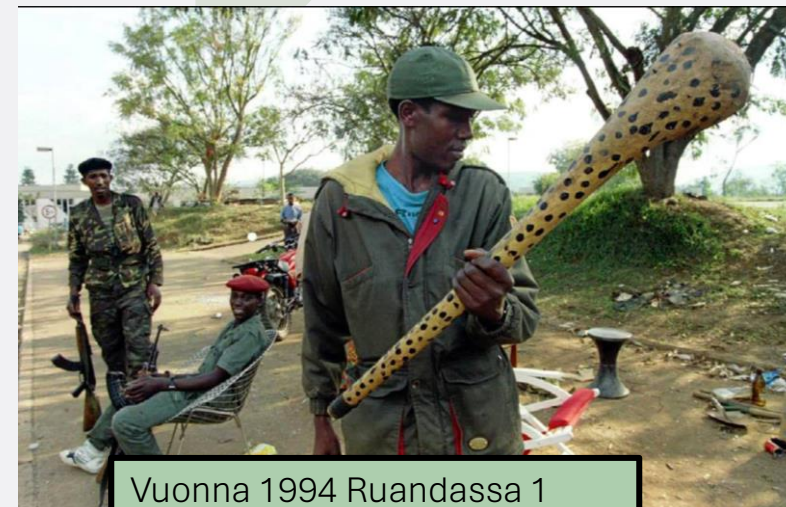
Kansanmurha: väestönosa pyritään tuhoamaan

Keväällä 1994 Ruandan vihreiltä kukkuloilta kaikui vihapuhetta. Radioasema Mille Collines kehotti hutuja tappamaan tutseja.

– Olette torakoita. Aiomme tappaa teidät, radiossa varoitettiin.

Hutujen tavoitteena oli hävittää kaikki tutsit maasta.

Vuonna 1994 Ruandassa 1 miljoonaa tutsia surmattiin 100 päivän aikana kansainvälisen yhteisön seurattessa sivusta.

Tunnettuja kansanmurhia:

- **Armenialaisten kansanmurha 1915-1917:** turkkilaiset tappoivat yli 1 miljoonaa armenialaista. Turkki kiistää.
- **Holokausti** 2.maailmansodan aikana: natsien toteuttama juutalaisten kansanmurha (seuraavat diat lisätietoa)
- **punaisten khmerien toteuttama kansanmurha Kambodžassa 1970-luvulla**
- **Ruandan kansanmurha 1994.** Belgian siirtomaavallan ajalta periytyi hutujen ja tutsien väliset katkeruus. Belgialaiset suosivat vähemmistöryhmä tutseja. Sisällissodassa hutut tappoivat noin 1 miljoonaa tutsia 100 päivän aikana.
- **Jugoslavian hajoamissota 1990-luvun** alkuvuosina: serbit, kroaatit, muslimit syyllistyivät toistensa raakaan tappamiseen -> tunnetuin **Srebrenican joukkomurha 1995**, serbit tappoivat n. 8 000 muslimia. Serbia ja Venäjä kiistävät.
- Stalinin vainot 1930-luvulla eivät olleet kansanmurha, vaikka kohdistuivat vähemmistöryhmiin – ei tiettyjä vainottuja ryhmiä, sattumanvaraisesti monenlaisten ryhmien edustajia ”kansanvihollisina”. Pelon ilmapiiri vahvisti Stalinin valtaa.
- **Käynnissä nyt: Myanmarissa rohingya-kansaan** on kohdistunut kansanvainoa, YK tutkii parhaillaan, onko kyse kansanmurhasta. Myanmarin valtauskonto on buddhalaisuus, rohingyat ovat muslimeja. Myanmar kiistää kansanmurhan: ”sisällissota”.
- **Käynnissä nyt: Kiinassa uiguurien vaino** voi täyttää kansanmurhan määritelmän

Holokausti – juutalaisten kansanmurha 2.ms.

Uhrit n. 6 milj. juutalaista + noin 6 miljoonaa muuta uhria.

Juutalaisia oli vainottu Euroopassa satoja vuosia.

- Etniset ja uskonnolliset syyt.
- Syntipukkeja yhteisön ongelmille.
- Antisemitismi = juutalaisvastaisuus, vahvistui 1800-luvun lopulla.
- Keksityt tarinat juutalaisten kansainvälisestä salaliitosta

Hitler hyödynsi antisemitismiä puheissaan.

- Syytettiin: Saksan tappiosta 1ms sekä taloudellisesta, poliittisesta ja kulttuurillisesta alennustilasta sekä yhteiskunnan sekasorrosta.
- Juutalaiset menestyivät liike-elämässä, kulttuurissa ja tieteessä -> kateus, kauna.
- Propaganda juutalaisten syyllisyydestä ja kansainvälisestä salaliitosta upposi saksalaisiin.

Juutalaisvainot ja kansanmurha

- 1933 ostoboikotit, liikkumisrajoitukset, mellakat juutalaisia vastaan
- 1935 Nurnbergin rotulait
- 1938 kristalliyö (juutalaisvainot)
- 1939 ghetot itä-Euroopassa (Puolan valloitus oli alkusysäys)
- 1941 tuhoamisleirejä itä-Eurooppaan: lopullinen ratkaisu käynnistyi
- 1942-1944 kaasukammiomurhat tuhoamisleireillä

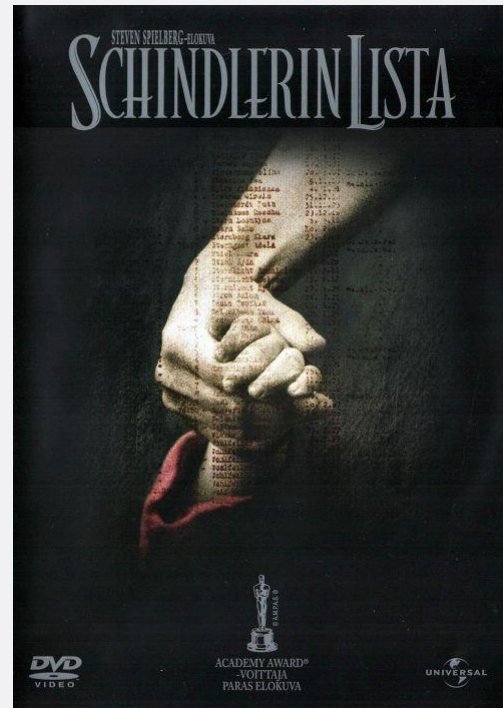
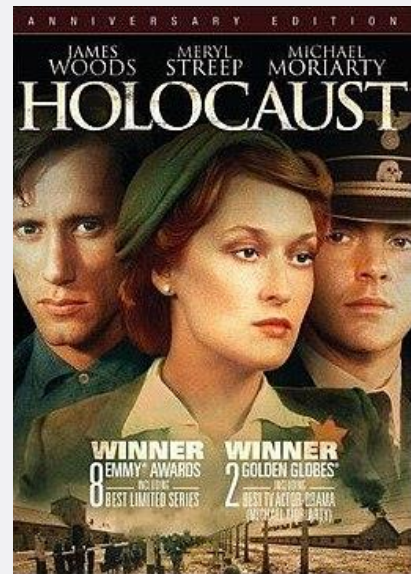
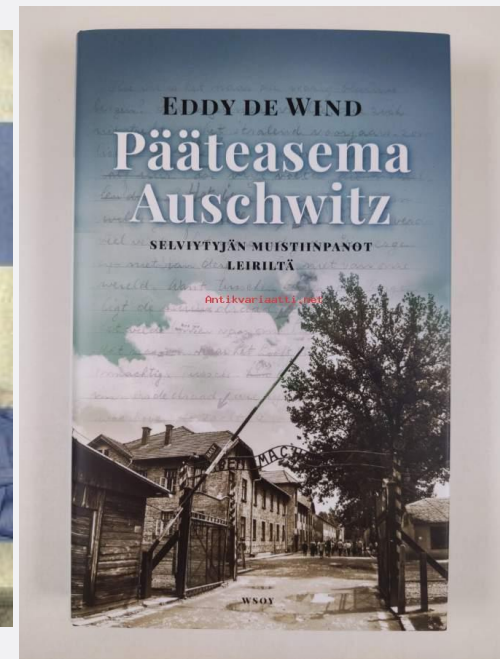
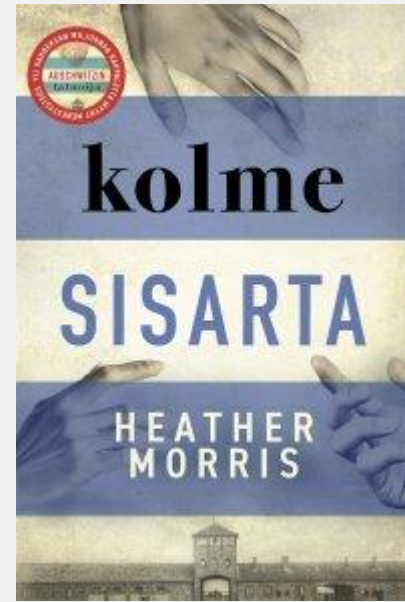
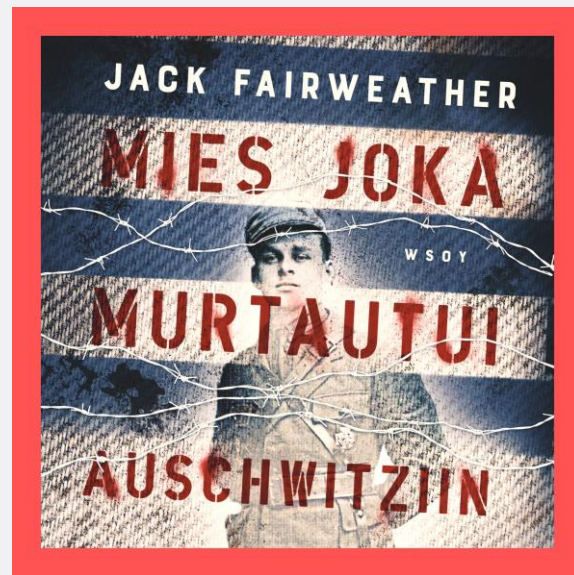
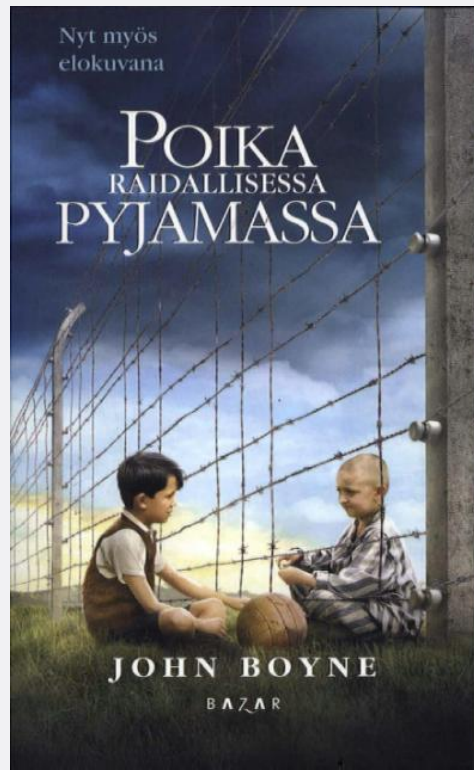
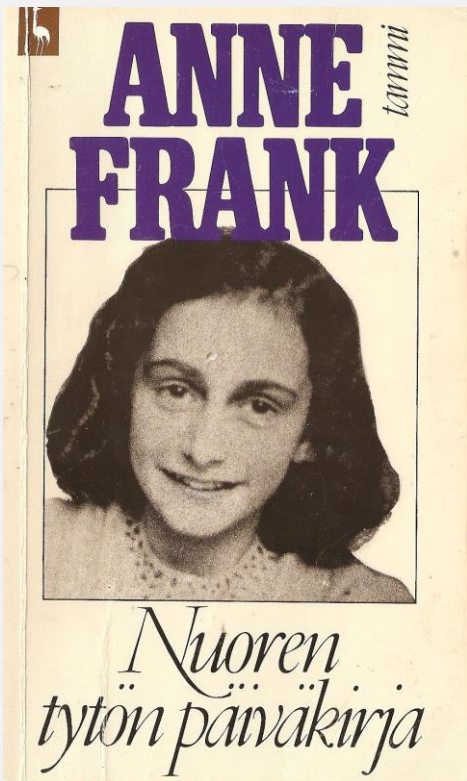

- X** Kuolemanleirit eli tuhoamisleirit
- Keskityisleirit

Juutalaisuhrien muistomerkki Berliinissä on osa Saksan tilintekoa menneisyyden kanssa

Sopimuspolitiikkaa

- YK:n ihmisoikeuksien julistus 1948 -> <https://ihmisoikeusliitto.fi/ihmisoikeudet/ihmisoikeuksien-julistus/>
- Euroopan ihmisoikeussopimus 1950 (47 maata)
- Monessa Euroopan maassa holokaustin kiistäminen ja vähättely on rangaistavaa
- YK:n yleissopimus kansanmurhista vuodelta 1948 (voimaan 1951) velvoittaa jäsenmaat puuttumaan tapahtumiin, jotka YK on julistanut kansanmurhaksi. Toimivaltaisista ovat kansalliset oikeusistuimet tai kansainvälinen rikostuomioistuin.
  - Armenia -> Turkki kiistää
  - Myanmar -> valtioryhmä kiistää rohingya-kansan kansanmurhan
  - Srebrenican kansanmurha -> Serbit ja Venäjä kiistävät

Juutalaisten kansanmurhan käsittely Saksassa

- Mahdotonta heti sodan jälkeen -> vaiettiin.
- Kommunistisessa itä-Saksassa ei puhuttu -> korostettiin natsseja vastaan taistelleiden työläisten ja kommunistien uhrauksia.
- Länsi-Saksassa vainot selitettiin pienen ryhmän tekona.
- 1970 Saksan liittokansleri Willy Brandt polvistui Varsovan gheton muistomerkillä – ensimmäinen julkinen anteeksipyyntö.
- 1980-luvulla kansanmurhan käsittely alkoi: kirjoja, elokuvia, dokumentteja.
- 1990-luvulla käsittely laajeni kouluihin ja julkiseen keskusteluun => kollektiivinen toiminta ja vastuu. Syyllisyyden tunto ja anteeksipyyttäminen.
- Saksa on luonut esimerkin toimivasta menneisyyden hallinnasta. Epämiellyttävä asia on käsitelty avoimesti. Myönnetään virheet.
- Holokaustin uhreille pystytettiin muistomerkkejä.

Kansanmurhien estäminen:

- Kansanmurhia pyritään estämään tunnistamalla niiden varoitusmerkit ja hyödyntämällä torjunnassa oikeanlaisia organisaatorakenteita, strategioita ja yhteistyötä. Yhdysvaltalainen The Genocide Prevention Task Force -komitea on määritellyt viisi tärkeintä strategiaa kansanmurhien ehkäisyksi ja pysäyttämiseksi:
  1. Kansanmurhan varhaisista varoitusmerkeistä käynnistetään automaattisesti riskinarviointi ja menettelytapojen tarkistus.
  2. Korkean kansanmurhariskin maiden johtajiin otetaan keskusteluyhteys kansainvälisenä yhteistyönä, ja riskimaiden instituutioita kehitetään ja kansalaisyhteiskuntia vahvistetaan. Tämän kautta joukkoväkivallan toteutusmahdollisuuksia ja perusteita heikennetään samalla kun yhteiskunnallisia ja institutionaalisia suojakeinoja parannetaan.
  3. Alkamaisillaan oleva kansanmurha pysäytetään diplomatian keinoin vaikuttamalla päätöksiin, keskeyttämällä kansanmurhasuunnitelmat sekä estämällä tapahtumien kiihtyminen massaväkivaltaisuuksiksi.
  4. Suoritetaan sotilaallinen väliintulo.
  5. Maailmanlaajuisia kansanmurhan vastaisia normeja ja instituutioita vahvistetaan.

<https://www.berliner-fussball.de/news/detail/News/niewieder-17-erinnerungstag-im-deutschen-fussball/>

Anlässlich des Erinnerungstages am 27. Januar gedenkt die Fußballfamilie jedes Jahr den Menschen, die von den Nazis verfolgt und ermordet wurden.